

Nr 107.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1918 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av återremiss från kamrarna i fråga om Kungl. Maj:ts dels under punkten 34 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition gjorda framställning rörande anslag till kemisk-växtbiologisk anstalt i Norrbottens län för år 1919, dels under punkten 35 i samma huvudtitel gjorda framställning om anslag till svenska mosskulturföreningen för samma år.

1:o.

Under punkt 34 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag till underhåll av kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län — under villkor att från länets landsting och hushållningssällskap eller eljest bidrag lämnas till anstaltens underhåll med sammanlagt minst 10,950 kronor — å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst 18,200 kronor.

Kemisk-växtbiologisk anstalt i Norrbottens län.

I statsrådsprotokollet till nämnda huvudtitel hade departementschefen, efter att först hava erinrat om en av kemisk-växtbiologiska anstaltens styrelse i ämnet gjord framställning, vari bland annat beräknats ett belopp av 3,975 kronor såsom dyrtidstillägg åt anstaltens tjänstemän och över framställningen avgivna utlåtanden av lantbruksstyrelsen och statskontoret anfört bland annat att, då frågan om krigstidstillägg till med bidrag av statsmedel avlönade eller hos statsunderstödda institutioner anställda befattningshavare borde bedömas i ett sammanhang och

Utskottet.

han hade för avsikt att särskilt anmäla frågan härom till Kungl. Maj:ts prövning, det till dylikt tillägg avsedda beloppet av 3,975 kronor icke borde medtagas i beräkningen.

Kungl. Maj:ts framställning avfattades i överensstämmelse härmed.

Under punkt 35 av sitt utlåtande nr 9 A hemställde utskottet om bifall till Kungl. Maj:ts ovanberörda framställning.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag har emellertid båda kamrarna återförvisat ifrågavarande ärende till utskottet för förnyad behandling.

Så vitt framgår av den under kamrarnas överläggningar förda diskussionen, torde återremissen hava föranletts dels därav, att riksdagen i samband med beviljande av krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst för innevarande år ställt sig avvisande mot ett motionsvis framställt förslag om sådant tillägg jämväl till tjänstemän vid med statsmedel understödda institutioner, dels av ett av chefen för jordbruksdepartementet under diskussionen i kamrarna gjort uttalande, att något förslag om krigstidstillägg till sådana befattningshavare som de nu ifrågavarande efter riksdagens sålunda tillkännagivna uppfattning i frågan icke gärna kunde ifrågakomma, men att han däremot ingenting hade att invända emot utan mycket gärna såge, att riksdagen beviljade det ovannämnda frånräknade beloppet och därigenom satte vederbörande i tillfälle att få den ifrågavarande löneförbättringen.

Sedan denna fråga återremitterades till utskottet, har riksdagen i enlighet med av statsutskottet i utlåtande nr 8 A, punkt 188, gjord hemställan på extra stat för år 1919 anvisat ett förslagsanslag av 95,000 kronor för beredande under läsåret 1918—1919 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda folkhögskolor att utgå efter vissa närmare angivna grunder. Därjämte har jordbruksutskottet i utlåtande nr 91 tillstyrkt en av Kungl. Maj:t i proposition nr 371 gjord framställning om anvisande dels på extra stat för år 1919 av ett belopp av 65,000 kronor för beredande av liknande tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda lantmanna- och lanthushållsskolor, dels ock å tilläggsstat för år 1918 av ett belopp av 15,000 kronor för sådan löneförbättring åt lärarinnor vid sistnämnda skolor.

Återremissen torde närmast hava avsett att bereda utskottet tillfälle att pröva, om någon liknande löneförbättring lämpligen skulle kunna beredas tjänstemännen vid kemisk-växtbiologiska anstalten. Då den av anstaltens styrelse gjorda framställningen emellertid icke avsett en dylik löneförbättring utan ett dyrtidstillägg, och utskottet är av den uppfattningen, att frågan om en höjning av det till anstalten utgående stats-

bidraget under alla omständigheter bör hava underställts Kungl. Maj:ts bedömande, innan densamma företages till avgörande av riksdagen, så har utskottet icke funnit sig kunna frångå sin i ovanberörda utlåtande gjorda hemställan. Därest emellertid ifrågavarande anstalt, som själv äger bestämma lönestaten för sina tjänstemän, skulle finna sig ur stånd att på ett nöjaktigt sätt tillgodose berättigade krav på förbättrade löner, torde den möjligheten alltid förefinnas att hos Kungl. Maj:t göra den framställning i ämnet, vartill omständigheterna i det särskilda fallet kunna föranleda.

Under åberopande av det anförda får utskottet änyo hemställa,

att riksdagen må såsom bidrag till underhåll av kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län — under villkor att från länets landsting och hushållningssällskap eller eljest bidrag lämnas till anstaltens underhåll med sammanlagt minst 10,950 kronor — å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst 18,200 kronor.

2:o.

Under punkt 35 i nämnda huvudtitel hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till understöd åt svenska mosskulturföreningen å extra stat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst 70,000 kronor.

*Svenska moss-
kulturföre-
ningen.*

I statsrådsprotokollet hade departementschefen efter att först hava erinrat om två av svenska mosskulturföreningen i ämnet gjorda framställningar, vari bland annat beräknats ett belopp av 6,720 kronor såsom dyrtidstillägg åt föreningens tjänstemän och över framställningarna av vederbörande myndigheter avgivna utlåtanden, anført bland annat, att då frågan, huruvida staten borde bidra till krigstidstillägg åt befattningshavare vid föreningar och andra institutioner, till vilka statsbidrag utginge, borde prövas i ett sammanhang, han icke kunde tillstyrka, att vid behandlingen av nu förevarande anslagsfråga något avseende fästes vid föreningens framställningar därom. Frågan om dylikt bidrag för år 1919 syntes i varje fall vara för tidigt väckt. Det härtill i statförslaget upptagna beloppet av 6,720 kronor borde därför utgå ur beräkningen.

Kungl. Maj:ts framställning avfattades i överensstämmelse härmed.

Under punkt 36 i sitt ovanberörda utlåtande hemställde utskottet om bifall till Kungl. Maj:ts ifrågakommande framställning.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag har emellertid båda kamrarna återförvisat ärendet till utskottet för förnyad behandling.

Så vitt framgår av den under kamrarnas överläggningar förda diskussionen, torde återremissen hava föranletts dels därav, att riksdagen i samband med beviljande av krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare i statens tjänst ställt sig avvisande mot ett motionsvis framställt förslag om sådant tillägg jämväl till tjänstemän vid med statsmedel understödda institutioner, dels av ett av chefen för jordbruksdepartementet under diskussionen i kamrarna gjort uttalande, att något förslag om krigstidstillägg till sådana befattningshavare som de nu ifrågakommande efter riksdagens sålunda tillkännagivna uppfattning i frågan icke gärna kunde ifrågakomma, men att han däremot ingenting hade att invända emot utan mycket gärna såge, att riksdagen beviljade det ovannämnda frånräknade beloppet och därigenom satte vederbörande i tillfälle att få den ifrågakommande löneförbättringen.

Sedan denna fråga återremitterades till utskottet, har riksdagen i enlighet med av statsutskottet i utlåtande nr 8 A, punkt 188, gjord hemställan på extra stat för år 1919 anvisat ett förslagsanslag av 95,000 kronor för beredande under läsåret 1918—1919 av tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda folkhögskolor att utgå efter vissa närmare angivna grunder. Därjämte har jordbruksutskottet i utlåtande nr 91 tillstyrkt en av Kungl. Maj:t i proposition nr 371 gjord framställning om anvisande dels på extra stat för år 1919 av ett belopp av 65,000 kronor för beredande av liknande tillfällig löneförbättring åt lärare vid statsunderstödda lantmanna- och lantbruksskolor, dels ock å tilläggsstat för år 1918 av sådan löneförbättring åt lärarinnor vid sistnämnda skolor.

Återremissen torde närmast hava avsett att bereda utskottet tillfälle att pröva, om någon liknande löneförbättring lämpligen skulle kunna beredas tjänstemännen hos svenska mosskulturföreningen. Då den av föreningens styrelse gjorda framställningen emellertid icke avsett en dylik löneförbättring utan ett dyrtidstillägg, och utskottet är av den uppfattningen, att frågan om en höjning av det till föreningen utgående statsbidraget under alla omständigheter bör hava underställts Kungl. Maj:ts bedömande, innan densamma företages till avgörande av riksdagen, så har utskottet icke funnit sig kunna frånga sin i ovanberörda utlåtande gjorda hemställan. Därest emellertid ifrågakommande förening, som själv äger bestämma lönestaten för sina tjänstemän, skulle finna

sig ur stånd att på ett nöjaktigt sätt tillgodose berättigade krav på förbättrade löner, torde den möjligheten alltid förefinnas att hos Kungl. Maj:t göra den framställning i ämnet, vartill omständigheterna i det särskilda fallet kunna föranleda.

Under återopande av det anförda får utskottet ånyo hemställa,

att riksdagen må till understöd åt svenska moss-
kulturforeningen å extra stat för år 1919 anvisa ett
förslagsanslag, högst 70,000 kronor.

Stockholm den 23 maj 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: herrar Paulson, Holmquist, Fahlén, Lindblad, Hellström, greve Wachtmeister, Nilsson i Tånga, Sjöblom, Johansson, Sävström, friherre Hermelin, Magnusson och Igel.